

Obsah

1.

Jazyk C

1.1 Stručný přehled jazyka C	11
1.1.1 Deklarace	11
1.1.2 Výrazy a přiřazení	11
1.1.3 Priorita a asociativita operátorů	12
1.1.4 Příkazy a bloky	13
1.1.5 Preprocesor	14
1.1.6 Funkce	15
1.1.7 Vstup a výstup	16
1.1.8 Ukazatele	17
1.1.9 Adresní aritmetika	18
1.1.10 Ukazatele a funkce	18
1.1.11 Pole	18
1.1.12 Ukazatele a pole	19
1.1.13 Řetězce znaků	19
1.1.14 Vícerozměrná pole	20
1.2 Jednoduché algoritmy	21
1.2.1 Vyhledání minimálního prvku v nesetříděném poli	21
1.2.2 Vyhledání zadaného prvku v nesetříděném poli	21
1.2.3 Určení hodnoty Ludolfova čísla pomocí rozvoje $\pi = 4(1 - 1/3 + 1/5 - 1/7 + 1/9 - \dots)$	21
1.2.4 Mzdová výčetka	22
1.2.5 Největší společný dělitel dvou čísel	23
1.2.6 Pascalův trojúhelník	23
1.2.7 Kalendář	25
1.3 Permutace	26
1.3.1 Násobení permutací	27
1.3.2 Inverzní permutace	30

2.

Rekurze

2.1 Hanojské věže	31
2.2 W-křivky	32
2.3 Fibonacciho čísla	35

3.

Algoritmy pro třídění

3.1 Třídění výběrem (selectsort)	37
3.2 Třídění vkládáním (insertsort)	38
3.3 Bublinkové třídění (bubblesort)	38
3.4 Časová a paměťová složitost	40

4.

3.5 Třídění slučováním (mergesort)	40
3.6 Třídění rozdělováním (quicksort)	41
3.7 Shellův algoritmus	42
3.8 Třídicí algoritmy obecněji	42
3.9 Metoda „Rozděl a panuj“	43

Datové struktury

4.1 Dynamické datové struktury	45
4.1.1 Lineární spojový seznam	46
4.1.2 Lineární spojový seznam setříděný	47
4.1.3 Setřídění vytvořeného lineárního seznamu	49
4.2 Zásobník a fronta	52
4.3 Nerekurzivní verze quicksortu	53

5.

Práce s grafy	
5.1 Úvod do teorie grafů	55
5.2 Topologické třídění	62
5.3 Minimální kostra grafu	64
5.4 Bipartitní graf	65
5.5 Práce se soubory dat	67
5.5.1 Datové proudy	67
5.5.2 Proud़y a vstup/výstup znaků	68
5.5.3 Proud़y a vstup/výstup řetězců	68
5.5.4 Formátovaný vstup/výstup z/do proudu	68
5.5.5 Proud़y a blokový přenos dat	68
5.5.6 Další užitečné funkce	69
5.6 Vzdálenosti v grafu	70
5.7 Hledání nejkratší (nejdelší) cesty v acyklickém orientovaném grafu	73

6.

Vyhledávací algoritmy

6.1 Binární hledání v setříděném poli	77
6.2 Binární vyhledávací strom	77
6.3 Vynechání vrcholu v binárním vyhledávacím stromu	80
6.4 Procházení stromem	87
6.5 AVL stromy	87
6.6 Transformace klíče	94
6.7 Halda	95
6.8 Využití haldy pro třídění – heapsort	97

7.	Reprezentace aritmetického výrazu binárním stromem	
7.1	Vyhodnocení výrazu zadaného v postfixové notaci	99
7.2	Převod infixové notace na postfixovou	102
7.3	Převod postfixové notace na binární strom	105
8.	Průchod stavovým prostorem	
8.1	Prohledávání do šířky	109
8.2	Prohledávání s návratem (backtracking)	111
8.3	Osm dam na šachovnici	115
8.4	Sudoku	116
8.5	Hry pro 2 hráče	119
9.	Kryptologické algoritmy	
9.1	Základní pojmy	121
9.2	Jednoduchá (monoalfabetická) substituční šifra	121
9.3	Playfairova šifra	126
9.4	Vigenèrova šifra	128
9.5	Transpoziční šifry	130
9.6	Jednorázová tabulka (Vernamova šifra)	130
9.7	Moderní šifrování	131
10.	Úvod do C++	
10.1	Nové možnosti jazyka	133
10.2	Objektové datové proudy	133
10.3	Objektově orientované programování	134
10.4	Šablony	137
11.	Algoritmy numerické matematiky	
11.1	Řešení nelineární rovnice $f(x)=0$	141
11.1.1	Hornerovo schéma	141
11.1.2	Metoda půlení intervalu (bisekce)	141
11.1.3	Metoda tětiv (regula falsi)	143
11.1.4	Newtonova metoda (metoda tečen)	145
11.2	Interpolace	147
11.2.1	Newtonův interpolaciální vzorec	147
11.2.2	Lagrangeova interpolace	149
11.3	Soustavy lineárních rovnic	151
11.3.1	Gaussova eliminační metoda	151
11.3.2	Iterační (Jacobiho) metoda	152
11.3.3	Gauss-Seidelova metoda	154
11.4	Numerické integrování	156

12.

Dynamické programování 161

13.

Vyhledání znakového řetězce v textu

13.1 „Naivní“ algoritmus 163

13.2 Zjednodušený Boyer-Mooreův algoritmus 164

13.3 Karp-Rabinův algoritmus 165

Literatura 167

Rejstřík 168